

HIRVI VAI VENE?

Suomalaisia kalliomaalauksia

Keski-Suomen museon Pekka Kivikkään kokoelmista

4.3. - 16.5.2010

Suomen Metsästysmuseumo, Riihimäki

www.metsastysmuseumo.fi

Suomalaisia kalliomaalauksia Metsästysmuseumossa

Suomen Metsästysmuseumossa Riihimäellä voi kevään ajan tutustua kivikautisten esi-isiemme kuva- ja uskomusmaailmaan laajassa näyttelyssä, joka esittelee kolmisenkymmentä suomalaista kalliomaalauksen löytöpaikkaa maalauksineen.

Suomesta on toistaiseksi löydetty noin sata kalliomaalauspaikkaa sekä kolmisenkymmentä vuosituhansien kuluessa epämääräisiksi punamultalaikuiksi muuttunutta todennäköistä kalliomaalauksia. Maalauspaikoilta on löydetty yhteensä kuutisensataa kuvamerkkiä, joiden yleisimmät aiheet ovat ihmiskuvat, hirvet, vene- tai sarviaiheet sekä kämmenkuvat. Kuvat on maalattu pääasiassa jyrkkiin järvenrantakallioihin noin 5000 – 2000 eKr.

Valtaosa kalliomaalauksistamme sijoittuu Saimaan ja Kymijoen vesistöalueille, mutta yksittäisiä maalauksia tunnetaan muualtakin, kuten esimerkiksi Espoosta ja Kirkkonummelta, mistä säveltäjämeštari Jean Sibelius teki Suomen ensimmäisen kalliomaalauslöydön vuonna 1911. Suomen pohjoisimmat maalauspaikat sijaitsevat Suomussalmella ja Kuusamossa. Tunnetuimmat kalliomaalauspaikkamme ovat Ristiinan Astuvansalmi ja Laukaan Saraakallio.

Maalauksen viehätyt nykyihmiselle piilee siinä, että jokainen voi esittää niistä omia tulkintojaan, mutta lopullista selitystä niiden merkityksestä muinaisille ihmisille ei varmaankaan koskaan saada. Kuvien tulkintaa vaikeuttaa myös niiden kerroksellisuus, katkelmallisuus ja värin haalistuminen. Kuvat ovat varmasti liittyneet kivikauden ihmisten uskomusmaailmaan ja pyyntionnen varmistamiseen, mutta niillä on voitu myös merkitä ”oman väen” nautinta-alueiden rajoja.

Suomalaiset kalliomaalaukset – kalliopiirroksiahan meiltä ei ainakaan vielä ole löydetty – ovat osa Norjasta Siperiaan ulottuvaa pohjoista kuvavyöhykettä, ja siksi näyttelyssä esitelläänkin myös naapurimaidemme kiveen piirrettyä historiaa.

Hirvi vai vene? -näyttely on koottu Kauko Sorjosen säätiön Keski-Suomen museolle lahjoittamasta Muinaistaidekeskus Kivikkään kokoelmasta. Pekka Kivikäs on Suomen johtava kalliomaalauksitutkija, joka on yli kolmenkymmenen vuoden tutkimusten tuloksena julkaissut aiheesta kymmenkunta kirjaa ja dokumentoinut kaikki Suomen kalliomaalaukset.